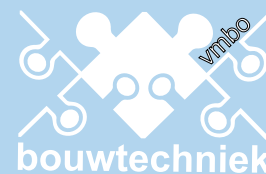

BÈTA TECHNIEK Award 2008

Good Practices:

voorbeelden van optimale techniekafdelingen, voor docenten en scholen.

Winnaar 2007
Kempenhorst College

Inhoudsopgave

Platform Bèta Techniek	4
Platform vmbo Bouwtechniek	5
Ambitieprogramma	6
Bèta Techniek Award	7
Winnaar 2007: Kempenhorst College, Oirschot	8
Bonnefantencollege, Maastricht	10
Edudelta College, Middelharnis	12
Esdalcollege, Klazienaveen	14
Lauwerscollege, Kollum	16
MBC Techniek, Tilburg	18
Pontes Lyceum, Goes	20
CSG Reggesteyn, Rijssen	22
Sondervick College, Veldhoven	24
Sterrencollege, Haarlem	26
Waerdenborch, Holten	28
Colofon	30

Platform Bèta Techniek

*Martin van Os, programmaleider
Bèta Techniek*

‘In dit boekje zoomen we in op scholen die met projecten en initiatieven succesvol zijn geweest om de instroom te verhogen. Ze bieden hopelijk inspiratie en creativiteit aan andere scholen om ook weer meer jongens en meisjes te interesseren voor techniek. Een uitdaging voor ons allemaal!’

Platform Bèta Techniek

Het Platform Bèta Techniek heeft van de overheid de opdracht gekregen om te zorgen voor voldoende en kwalitatief goed opgeleide technici. De doelstelling is in het Deltaplan Bèta/techniek als volgt geformuleerd: in 2010 moet, ten opzichte van het jaar 2000, 15% meer uitstroom van (hoger) opgeleide jongeren gerealiseerd zijn. Ook zal dan een betere benutting van bestaand talent in bedrijven en onderzoeksinstellingen moeten plaatsvinden.

Nederland heeft goed opgeleide mensen nodig. En dan vooral bètatechnisch opgeleiden. Een kenniseconomie draait immers op kenniswerkers en zo’n driekwart van die kenniswerkers is bèta of technicus. Daarom heeft de overheid het Platform Bèta Techniek de opdracht gegeven om te zorgen voor een goede beschikbaarheid van bètatechnici.

Dit vraagt om gecoördineerde aanpak: vanaf basisonderwijs tot arbeidsmarkt. Daarbij staat de (leer)loopbaan van jongeren centraal. Er kan niet uitsluitend worden volstaan met het organiseren van ad hoc projecten en activiteiten: structurele inbedding is van belang.

www.platformbetatechniek.nl

Platform vmbo **Bouwtechniek**

Platform vmbo **Bouwtechniek**

Het Platform vmbo **Bouwtechniek** is er voor en door docenten. Zij is belangenbehartiger voor het bouwtechniekonderwijs. En meer . . . , zoals het nemen van initiatieven ter verbetering en innovatie van het onderwijs. Dit boekje is daar een goed voorbeeld van: 10 genomineerde scholen voor de Bèta Techniek Award laten zien hoe zij werk maken van instroom!

Onze dank gaat uit naar de 16 scholen die zich hebben aangemeld voor de Bèta Techniek Award 2008. Hun snelle reacties en het leveren van positieve aanvullende informatie: betrokkenheid en bevologenheid sprak uit alle inzendingen. De jury, bestaande uit directieleden van de aangesloten kenniscentra: F. Kokke (Fundeon), H. Verschoor (Savantis), I. Molenaar (SH&M) met als juryvoorzitter M. van Os (Platform Bèta Techniek) heeft een selectie gemaakt van 10 genomineerden en de uiteindelijke winnaars.

Welke (bouw)techniekschool uiteindelijk als Topper 2008 wordt aangemerkt, is op 4 juni bekend gemaakt op de Landelijke Dag van het Platform in de ArenA. Programmaleider Martin van Os van het Platform Bèta Techniek heeft de eer en de prijs van € 60.000 overhandigd aan de winnaar.

bouwtechniek

www.vmbo-bouwtechniek.nl

*Wim Verhoog, Landelijk coördinator
Platform vmbo Bouwtechniek*

‘Goed voorbeeld doet goed volgen! Ik wens alle collega’s veel leesplezier en roep ze op om de tips die gegeven worden ter bevordering van instroom, ter harte te nemen en in de eigen school bespreekbaar te maken’.

AMBITIE programma

Wat is het vmbo-Ambitieprogramma?

Het vmbo Ambitieprogramma geeft ambitieuze vmbo scholen een extra impuls voor innovatief en aantrekkelijk bèta- en technisch onderwijs. Het doel: meer jongeren kiezen (weer) voor bètatechniek. Voor vmbo scholen die deze uitdaging aangaan, betekent dit dat zij:

- zorgen voor aantrekkelijker onderwijs dat aansluit bij de leefwereld van jongeren;
- aansluiten bij andere domeinen, andere sectoren;
- aansluiten bij nieuwe beroepen, nieuwe competenties;
- aansluiten bij nieuwe programma's en kwalificaties van het vmbo.

Ruim tachtig scholen zijn nu actief in het vmbo Ambitieprogramma. Het gaat daarbij om ruim zestig brede vmbo scholen, tien scholen met alleen vmbo-tl en tien volgscholen. Al deze scholen zijn bezig hun bèta-onderwijs structureel aantrekkelijker en uitdagender te maken. Ze kunnen dus veel van elkaar leren.

Op de website van het Ambitie Programma vindt u een overzicht van wat het Ambitieprogramma is en wat het kan bieden op het gebied van kennis, kunde en kwaliteit: www.ambitieprogramma.nl

BÈTA TECHNIEK

A w a r d

2008

Aantrekkelijk techniekonderwijs, met als spin-off een stijgend percentage leerlingen dat voor techniek kiest. Dat is uitgangspunt voor het nomineren van de "Topper in de Techniek".

Iedere vmbo met een techniekafdeling kan in aanmerking komen voor de Bèta Techniek Award. Aspecten die worden beoordeeld zijn:

- Hoeveel bbl- en kbl-leerlingen telde de school in de sector techniek in de jaren 2003 t/m 2007-2008
- Hoe heeft de school de instroom sinds 2003 kunnen verhogen, welke acties hebben tot dit succes geleid?
- Welke acties heeft de school gepland om de instroom verder op peil te houden c.a. te bevorderen?
- Hoe verloopt de samenwerking met het bedrijfsleven?
- Hoe stimuleert de directie van de school de samenwerking
- Als de school de Bèta Techniek Award wint, hoe wordt het bedrag van € 60.000 aangewend? Aanvullend is kritisch gekeken naar de wijze van indienen van de aanmelding: enthousiasme, de inhoudelijke waarde voor collega-scholen en uiteraard de tips en trucs bepaalden de keuze voor plaatsing in dit presentatieboekje.

Het Kempenhorst College won in 2007 de Bèta Techniek Award. Die kwam precies op het goede moment na een eerste schooljaar op een nieuw techniekplein in een nieuw gebouw. Op dat plein kregen de afdelingen Bouwtechniek, Metaaltechniek en Installatietechniek samenhang. En dat zónder de 'eigenheid' van de afdelingen uit het oog te verliezen. "Geef leerlingen de kans om te kiezen tussen een brede of een smalle ontwikkeling" was het motto.

In de nieuwsbrief van het Platform van oktober vorig jaar heeft het Kempenhorst aangegeven hoe trots ze waren op de prijs. Een jaar later vragen we aan docent Erik Jan Bakers en directeur Ronald van de Vlies hoe het ervoor staat.

Jullie werken nu een tweede jaar samen met de andere afdelingen. Welke ontwikkelingen zijn er geweest? We hebben nu een gemeenschappelijk overleg in plaats van op vakgroep niveau en doen als collega's meer samen. De derdejaars leerlingen bieden we tot aan de kerst een breed techniekprogramma aan in de vorm van een carousel. De keuze voor een groep maken leerlingen al in het tweede leerjaar. Later kunnen ze nog switchen, maar moeten daarvoor wel een goede reden hebben.

Jullie geven aan dat je meedoet aan een polytechniek concept. Veel docenten Bouwtechniek zijn daar huiverig voor. Bouwtechniek krijgt net zo veel uren als metaal, installatie of voertuigen zeggen ze dan, terwijl Bouwtechniek veel meer differentiaties heeft. Hoe lossen jullie dat op? Tot aan de kerst krijgen leerlingen een algemene

kijk op techniek. En ze leren een aantal taken die je bij alle afdelingen kunt gebruiken, zoals magazijn gebruik, veiligheid en leren plannen. Daarnaast krijgen ze beroeporiëntatie. We ontkomen er echter niet aan in de periode na de kerst te snijden in het gemeenschappelijk kerndeel voor Bouwtechniek; we halen er wat opdrachten uit.

Heb je tips voor andere docenten die willen of moeten gaan samenwerken met andere afdelingen? Het belangrijkste is dat de samenwerking breed gedragen wordt. Het moet uit de docenten zelf komen en de neuzen moeten dezelfde kant op staan.

Welke rol heeft de directie gehad in het proces rond de samenwerking? De directie is al enkele jaren actief op zoek naar een onderwijsconcept voor techniekonderwijs, resulterend in het Koersboek. Deze koers is in een 3 daagse jeugdherberg sessie doorgenomen met het hele techniek team. Zij heeft vervolgens de opdracht gekregen om zelf met een plan te komen tot 2011.

Vorig jaar gaven jullie aan dat het belangrijk is als technische sector om trots uit te stralen. Waarom vinden jullie dat? Die uitstraling is erg belangrijk voor de werking. Als bezoekers ons techniekplein zien, dan is hun reactie: "Wow, hier gebeurt iets". Daarnaast proberen we in het nieuws te komen, bijvoorbeeld door aan wedstrijden mee te doen en de leerlingen te laten zien dat ze trots zijn op wat ze kunnen.

Je hoort steeds meer over samenwerking met het bedrijfsleven. Wat doen jullie daar aan? We hebben een adoptiegroep van aannemers waar we veel contact mee hebben. En die interesse komt niet alleen van onze kant; de aannemers hebben aangegeven dat ze graag samenwerken. We voeren bijvoorbeeld stages, workshops, excursies en beroeporiëntatie samen uit.

Even naar de Bèta Techniek Award. Scholen kunnen, net als jullie vorig jaar, € 60.000 winnen. Waar hebben jullie het geld aan besteed? We huren externe ondersteuning bij het proces in, hebben nieuw materiaal aangeschaft en er zijn techniek modules voor de onderbouw ontwikkeld. Voor de leerlingen techniek is met name de nieuwe geluidsinstallatie heel erg zichtbaar. We hebben door deze prijs een hele goede kwaliteit aan kunnen schaffen. Je kunt het prima horen zonder dat het hard staat.

Hebben jullie nog reacties gehad naar aanleiding van het winnen van de prijs? Direct na het winnen heeft het Eindhovens Dagblad een voorpagina artikel geplaatst over de beste school van Nederland, de Rabobank heeft op ijs getrakteerd en ook krijgen we veel positieve reacties van bedrijfsleven en gemeente bestuur.

Heeft de stijging van het aantal leerlingen zich doorgezet? We zitten dit jaar op 29 leerlingen in het derde leerjaar, volgend jaar verwachten we er minimaal 30. We laten alle leerlingen heel gericht naar het techniekplein komen om kennis te maken.

Zijn er nog nieuwe ontwikkelingen? We zijn druk bezig met de integratie van AVO en techniek. Gelukkig hebben we daar als afdeling zelf niet zoveel werk aan. De AVO docenten bouwen lessen om de techniek heen. Een voorbeeld is AutoCad. Docenten Engels besteden aandacht aan de Engelse termen in dat programma. Deze integratie wordt door de directie aangestuurd, maar de manier waarop is door docenten zelf ontwikkeld.

We zijn heel erg tevreden met de keus die we gemaakt hebben om de afdelingen overeind te houden, maar we zijn ook blij dat leerlingen multidisciplinair kennis maken met techniek. Wil je weten hoe wij dat gedaan hebben, kom dan gerust kijken. Je bent altijd welkom op het Kempenhorst.

Winnaar 2007:

KEMPENHORST COLLEGE,

Oirschot

Kempenhorst College

Docent: Erik Jan Bakers

Eikenbussel 1

5689 AA Oirschot

T (0499) 582 160

‘Denk bij ontwikkelingen niet te snel “het is niks”. Stap over de grens heen en ben niet te bang voor wat nieuws. Als je de indruk hebt dat ‘t te moeilijk is, bekijk het dan eens van de andere kant. Je kunt veel bereiken als je ergens achter staat’.

Bonnefantencollege

Sector vmbo

Docent: R. Pricken

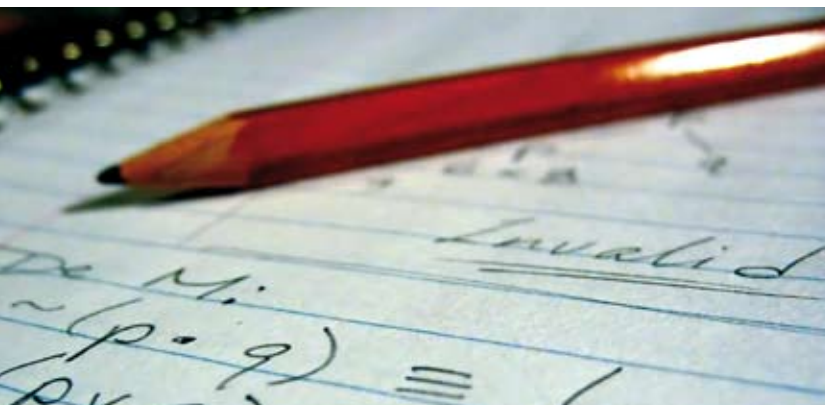
Eenhoornsingel 100

6216 CW Maastricht

T (043) 354 1234

E rpricken@bonnefantencollege.nl

bonne anten
college

Leerlingenopbouw in de sector techniek in de jaren 2003 t/m 2007-2008

Roger Pricken Bonnefantencollege: "Ik ben enthousiast om op deze school te werken, omdat het een school in ontwikkeling is. De school heeft als doel op termijn het huidige lesprogramma geheel te vervangen door leerarrangementen. Dat spreekt mij als uitdaging enorm aan. Ik ben ook van mening dat onze bouwafdeling samen met Zorg & Welzijn door de ontwikkeling van één programma een uitzonderlijke positie kan innemen. In grote lijnen zal de afdeling een geheel eigentijdse weg inslaan die uniek te noemen is. Ook waardeer ik de vrijheid en grote mate van zelfstandigheid die de directie mijn collega's en mij geven bij het ontwikkelen en uitvoeren van het lesprogramma".

"In samenwerking met het bedrijfsleven ontwikkelen we zogenaamde leerarrangementen. Hierbij is het vmbo, het mbo, maatschappelijke instanties en het bedrijfsleven zeer nauw betrokken. Concreet betekent dit dat ieder arrangement deels bestaat uit een stage bij een bedrijf of instantie. De afwisseling en uitdagingen maken het werken op deze school erg plezierig".

Schooljaar	Aantal BBL leerlingen	Aantal KBL leerlingen
2003-2004	10	10
2004-2005	12	8
2005-2006	13	8
2006-2007	13	14
2007-2008	26	15

Succesfactoren die hebben geleid tot instroom verhoging.

- Samenvoeging van Zorg & Welzijn en Bouwbreed tot één programma: "Zorg, Wonen en Welzijn".
- Geleidelijke vervanging van het lesprogramma door leerarrangementen waarbij een "casus" het uitgangspunt vormt.
- Beoogd doel om 40% buitenschools te leren.

Instroombevorderende acties voor de toekomst:

- Primair onderwijs: er worden arrangementen ontwikkeld waarbij onze leerlingen techniekopdrachten bedenken die ze samen met de leerlingen in het basisonderwijs bij ons op school gaan uitvoeren.
- Onderbouw: het gemeenschappelijk kerndeel laten indalen in de onderbouw.
- Ouders: er wordt een "klussenbalie" gerealiseerd, waarbij ouders in de buurt, maar ook organisaties opdrachten kunnen aanbieden aan de school. Bij PSO lessen worden ouders uitgedaagd om in de huid van zoon of dochter te kruipen.
- Bedrijfsleven: samen met de ROC's in de regio worden arrangementen ontwikkeld. ROC's kunnen daarbij aangeven waar de behoeften liggen en tevens is de doorstroom gegarandeerd.

Het bedrag van € 60.000 wordt als volgt aangewend:

- De € 60.000 wordt in eerste instantie aangewend voor het verder ontwikkelen van de arrangementen. Hiervoor moet menskracht uit het werkveld en de vervolgopleidingen worden vrijgemaakt.

Tips voor collega's

- Ga breed! En bied maatwerk per leerling.
- Laat leerlingen zelf denken en doen.
- Houd van de kinderen, ook de lastigste en zoek samen naar het talent dat iedereen bezit.
- Laat oude normen los.
- Richt je op de onderbouw: zoek contact.

Edudelta College

Docent: G. 't Mannetje

Schoolstraat 11

3241 CT Middelharnis

T (0187) 485 444

E g.boumans@edudelta.nl

Edudelta College

Middelharnis

Economie • Natuur • Techniek

Leerlingenopbouw in de sector techniek in de jaren 2003 t/m 2007-2008

Het Edudelta College bestaat uit zes beroepenwerelden, waarvan "bouwen & wonen" één van de belangrijkste is. Door onze raakvlakken met onder andere "recreatie & toerisme", zijn wij breed inzetbaar en extra van belang voor de hele school. In de nieuwbouw (gepland voor 2010 / 2011) zal de huidige afdeling "bouwtechniek" zich ontwikkeld hebben tot een complete afdeling "bouwen & wonen". En daar zal Infratechniek deel van uitmaken; we zijn er trots op komend jaar al mee te doen met de pilot.

De samenwerking met het bedrijfsleven bestaat al lang en wordt goed onderhouden en gekoesterd. We krijgen veel vrijheid in de contacten naar het bedrijfsleven en basisscholen en voldoende faciliteiten. We kloppen bij het bedrijfsleven of het samenwerkingsverband zelden tevergeefs aan voor steun of hulp. Het SSPB-GO (samenwerkingsverband Bouw, afdeling Goeree-Overflakkee) bestaat al meer dan 30 jaar en biedt leerlingen een goede vervolgopleiding, twee jaar betaald werk en prima vooruitzichten op een vaste baan bij een van de 20 aangesloten bouw- en timmerbedrijven. Leren in de praktijk wordt hier letterlijk in praktijk gebracht onder toezicht van een leerlingbegeleider van het bedrijf en instructeurs van de stichting. Voor een direct contact met het samenwerkend bedrijfsleven nodigen we hen jaarlijks uit voor een bijeenkomst op school.

De afdeling bouwtechniek geniet veel steun en waardering vanuit het management en directie én dat niet alleen vanwege haar brede inzet. Men ziet duidelijk

Schooljaar	Aantal BBL leerlingen	Aantal KBL leerlingen
2003-2004	17	13
2004-2005	14	10
2005-2006	13	18
2006-2007	13	12
2007-2008	13	17

het belang van het opleiden van leerlingen voor de bedrijfstak bouw en de functie binnen de regio. Dat uit zich onder andere in de lessentabel, ondanks de druk die er steeds meer op staat, in 16 uur in de 3e en 17 uur in de 4e voor beroepsgerichte lessen.

Deze aanpak, de vrijheid en betrokkenheid zorgt ervoor dat we met veel enthousiasme in de afdeling werken. We kunnen deze verder uitbouwen tot een ware beroeps-wereld "bouwen & wonen" en daarmee de leerlingen van de nodige competenties voorzien.

Succesfactoren die hebben geleid tot instroomverhoging.

- PSO lessen van het Platform vmbo Bouwtechniek in klas 2.
- Duidelijke voorlichting: zowel in klas 1 als klas 2.
- Positieve uitstraling van de afdeling Bouwtechniek.

Instroombevorderende acties voor de toekomst:

- Primair onderwijs: voorlichting door 4e jaars leerlingen op de basisschool.
- Onderbouw: duidelijke voorlichting door PSO-lessen.
- Ouders: uitnodigen op school in de eerste klas, maar ook op open dagen.
- Bedrijfsleven: goede samenwerking met het samenwerkingsverband in de regio.

Het bedrag van € 60.000 wordt als volgt aangewend:

- Materialen en gereedschappen voor de leerlingen.
- Uitbreiding machinale.
- Computers.

Tips voor collega's

- Positieve uitstraling is heel belangrijk.
- PSO in de onderbouw.
- Zorg voor publiciteit, positieve PR in de krant.

Esdalcollege

Docent: M. Loves

Van Echtsstraat 22

7891 LM Klazienaveen

T (0591) 312 304

E m.loves-t@telfort.nl

Leerlingenopbouw in de sector techniek in de jaren 2003 t/m 2007-2008

In de bouwafdeling hebben we drie assistenten die twee dagen in de week stage lopen bij een bouwbedrijf. Dit zorgt mede voor een intensieve samenwerking met het bedrijfsleven. In een tweemaandelijks overleg met aannemers in de regio bespreken we eventuele gebreken van toekomstige werknemers en wat we daar als school aan kunnen doen. Ook komt de uitstroom van leerlingen ter sprake en (potentiële) leerling bouwplaatsen. De start van het vakcollege per 1 augustus intensiveert het contact; de leerlingen lopen dan stage en worden bezocht door een bouwdocent.

De directie stimuleert samenwerking binnen het (bouw)techniekonderwijs door duidelijke lijnen uit te zetten en projectgericht te werk gaan. Zij hebben vertrouwen in ons en dragen dat ook uit door met ons te overleggen en ons vrijheid te geven. Zo gaan we ondanks de druk van onderwijstijd toch met in totaal 6 personen naar de landelijke dag

M. Loves Esdalcollege: "Ik ben pas 1 ½ jaar werkzaam als docent bouwtechniek. Na diverse stages viel me hier direct op dat de sfeer onderling goed tot zeer goed is. Onze school is vooruitstrevend en heeft er alles voor over om het maximale uit de leerling te halen. Nieuwe ontwikkelingen gaan we niet uit de weg en daar werkt iedereen aan mee. Logisch dat ik enthousiast ben om op deze school te werken".

Schooljaar	Aantal BBL leerlingen	Aantal KBL leerlingen
2003-2004	48	14
2004-2005	41	7
2005-2006	36	12
2006-2007	40	15
2007-2008	42	24

Succesfactoren die hebben geleid tot instroomverhoging.

- Alle differentiaties binnen Bouwtechniek worden aangeboden: bouwbreed, timmeren, metselen, fijnhout en schilderen.
- Het lesgeven is gekoppeld aan meervoudige intelligentie, waarbij de leerling bewust wordt gemaakt van zijn/haar aanleg.

Instroombevorderende acties voor de toekomst:

- Primair onderwijs: samenwerkingsverband met de programmalijn "Verbreiding Techniek in het Basisonderwijs": 5 basisscholen komen op bezoek, maken kennis en gaan aan het werk met praktijk-situaties.
- Onderbouw: starten met vakcollege in leerjaar 1 (en 3).
- Ouders: helpen mee op open dagen en worden zo nauw mogelijk betrokken bij het leerproces.
- Bedrijfsleven: actieve samenwerking door stages, leerbedrijven en gastlessen.

Het bedrag van € 60.000 wordt als volgt aangewend:

- Machinaal handgereedschap, opsluitbank (tafel).
- ICT-apparatuur, digitaal schoolbord, software Bouwtechniek.
- Instructiemateriaal Bouwtechniek.
- Lesmateriaal voor leerlingen van de basisschool.
- Vernieuwing van het PSO-gereedschap.
- Feestje met de leerlingen in de Bouwtechniek.

Tips voor collega's

- Goed overleg met collega's bouwtechniek over vernieuwingen en eventuele verbouwingen. Neem indien nodig een extern adviesbureau in de arm.
- Leg afspraken vast.
- Plan samen gezellige momenten in het jaar en ondersteun elkaar waar nodig.
- Ga mee met de tijd: wees niet bang voor vernieuwingen.

Lauwerscollege

Docenten: S.P. van der Weide,

R. Kleinhuis, J. Dillenma,

H.A. Weening, J. Oost

J. Bogermanstraat 25

9291 HA Kollum

T (0511) 452 900

E johanoost@kpnplanet.nl

Johan Oost: "het Lauwers College heeft goede, warme contacten met de bedrijven die meewerken aan ons project. Er is wekelijks contact, al dan niet op initiatief van het bedrijf zelf. Verder is er zeer regelmatig overleg met de bedrijven over de voortgang en ervaringen van de leerlingen. Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats. Alles is erop gericht om de leerlingen samen zo goed mogelijk voor te bereiden op hun toekomst. Dit jaar is het de bedrijven zelfs zo goed bevallen, dat de leerlingen van klas 4 een Chinees buffet als afsluiting aangeboden hebben gekregen".

"We hebben een belangrijk uitgangspunt: het team Bouwtechniek moet samen een gemeenschappelijk doel nastreven. De directie van de school biedt alle mogelijkheden om ons intern, maar ook extern, te bekwamen en die zaken te regelen die in het belang van de leerling staan. Vaak is het zo dat de directie hun medewerking verleent als je met een goed onderbouwd plan komt; zowel in woord als in daad, financieel dus".

"De goede werksfeer binnen het team, met de neuzen dezelfde kant op en een directie die vaak hun medewerking verleent, maken dit een prima school om te mogen werken!"

Leerlingenopbouw in de sector techniek in de jaren 2003 t/m 2007-2008

Schooljaar

Totaal aantal leerlingen

2003-2004

103

2004-2005

110

2005-2006

98

2006-2007

106

2007-2008

105

Ondanks een dalende instroom uit het primair onderwijs, zijn de leerlingenaantallen in de sector Techniek constant gebleven.

Succesfactoren die hebben geleid tot instroomverhoging.

- Zorgen voor aantrekkelijk onderwijs door de beroepspraktijk in te bedden in de dagelijkse onderwijspraktijk. Zo ontstaat aandacht voor de mogelijkheden van individuele leerlingen.
- Volledig integreren van alle theorie en praktijk.
- Het docententeam maakt zijn eigen roosters: docenten zijn in principe de hele dag op school. Lesuitval komt daardoor niet meer voor en leerlingen kunnen ook extra komen werken zonder een afspraak te maken.
- Actief benaderen en betrekken van primair onderwijs, samenwerkingsverbanden, kenniscentra en ROC's. Doel: het techniekonderwijs onder de aandacht brengen onder het motto: Eén in Opleiden! Voorbeelden hiervan zijn:
  - gastlessen en doe - middagen voor primair onderwijs en onderbouw VO, begeleid door leerlingen uit het vierde jaar;
  - buitenschools leren: examenprogramma's in de dagelijkse beroepspraktijk bij bedrijven;
  - aanbieden niveau 1 in samenwerking met ROC;
  - actieve deelname in overlegorganen.
- Er is een goede relatie opgebouwd met de pers.

Instroombevorderende acties voor de toekomst:

- Primair onderwijs:
  - gastlessen door leerlingen op hun eigen basisschool
  - voorlichting aan leerkrachten in het primair onderwijs.
  - zorgen voor voorlichtingsmateriaal.
  - organiseren van praktijkdagen op onze school.
- Onderbouw:
  - meer uren praktisch onderwijs zodat leerlingen een bewuste keuze kunnen maken.

- "zwakke" leerlingen die al een keuze hebben gemaakt, in de tweede helft van leerjaar 2 laten starten met het afdelingsgerichte programma.
- Ouders:
  - geven van voorlichting tijdens praktijkdagen van zoon of dochter en d.m.v. voorlichtingsmaterialen
  - actieve benadering van de regionale pers.
- Bedrijfsleven:
  - betrekken: laten zien hoe het onderwijs er uitziet
  - buitenschools leren: de bedrijven zijn (na goede voorlichting) mede verantwoordelijk voor het uitvoeren van een stukje van de opleiding.

Het bedrag van € 60.000 wordt als volgt aangewend:

- Optimaliseren van ICT en werkplekken functionarissen.
- Organiseren van praktijkdagen voor leerlingen primair onderwijs en onderbouw.
- Doorontwikkelen van buitenschools leren.
- Gestructureerd overleg (inclusief het ontwikkelen van instrumenten die daadwerkelijk in de regio werken) met mbo en samenwerkingsverbanden voor een optimale doorlopende leerlijn.
- Leerlingen de mogelijkheid bieden om in twee Bouwtechniek differentiaties examen te doen.
- Aanvragen en daarna aanbieden van niveau 2 in samenwerking met het mbo.

Tips voor collega's

- Zorg voor aantrekkelijk onderwijs en maak gebruik van het beschikbare voorlichtingsmateriaal.
- Ga kijken bij collega-scholen: vind niet opnieuw het wiel uit.
- Bouw een goede relatie op met het primair onderwijs, de mbo scholen, samenwerkingsverbanden en kenniscentra.
- Benader de pers actief: zorg dat er regelmatig een positief verhaal over de school in de krant verschijnt of op radio/TV.

MBC Techniek, Tilburg

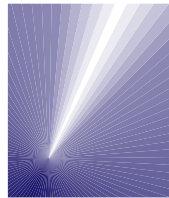
Docent: R. Hendriks

Reitse Hoevenstraat 12

5042 EH Tilburg

T (013) 539 7040

E Rhendriks@mbctilburg.nl

Midden-Brabant
COLLEGE

Het bouw bedrijfsleven in onze regio heeft de juiste mentaliteit. Ons netwerk bestaat uit maar liefst 150 stagebedrijven, merendeels lid van 100% Bouw. Dat waarborgt dat elke leerling Bouwtechniek in leerjaar 3 en 4 een geschikte stageplaats krijgt. Voor de stages zelf volgen we vaste procedures, vastgelegd in een in eigen beheer ontwikkeld stageboek. De heldere aanpak waarderen de partijen hogelijk. De goede band uit zich ook in het feit dat de bedrijven ons vaak financieel en materieel sponsoren. En, ondanks dat daartoe geen verplichting bestaat, ontvangen onze leerlingen na hun stage vaak een gepaste beloning. Onze band met het bedrijfsleven wordt verder versterkt door onze inzet in de begeleiding van leerlingen naar het vervolgtraject. Denk aan voorlichting, hulp bij solliciteren, warme overdracht en volgcoaches.

Rob Hendriks is een van de tien zeer enthousiaste docenten Bouwtechniek: "door leerlingen successen te laten boeken binnen de opleiding is de kans groter dat zij behouden blijven voor de bouwwereld. Daarvoor zetten we bijvoorbeeld aansprekende ideële bouwprojecten in. En dat werkt! Ook proberen we andere groepen, zoals leerlingen van het VSO, te interesseren. We bieden deze vaak minder getalenteerde leerlingen goede kansen en zien met regelmaat succes".

Leerlingenopbouw in de sector techniek in de jaren 2003 t/m 2007-2008

"Gelukkig hebben we de onvoorwaardelijk steun van de schoolleiding: we krijgen vrijheid in handelen, hebben 'onbeperkt' budget voor onderhoud, gereedschappen en machines en krijgen ruimte om scholing te volgen en conferenties te bezoeken. Het plezier die leerlingen ons geven wordt door de directie in onvoorwaardelijke zin ondersteund en bekrachtigd! Dat geeft ons energie en maakt dat we enthousiast zijn en blijven".

Succesfactoren die hebben geleid tot instroomverhoging.

- Jaarlijks worden gedurende een volle week doedagen voor basisscholen in de regio georganiseerd. Docenten en leerlingen van groep 7/8 worden een dagdeel getraakteerd op drie afwisselende praktijkopdrachten binnen Techniek met een tastbaar eindproduct als resultaat. Gemiddeld worden 1200 leerlingen en 80 docenten ontvangen. De beste PR voor Techniek is mond-tot-mond reclame.
- Eenmaal per jaar organiseren we een Open Dag op zondag van 12.00 tot 16.00 uur, waar gemiddeld 1000 bezoekers komen. Naast een "opgepoetste school" kunnen zij zich goed laten informeren door eigen vmbo docenten, docenten van vervolgopleidingen, het bedrijfsleven en branches. Deze extra aandacht wordt als zeer waardevol ervaren, met als meetbaar resultaat: een keuze voor Techniek.
- Elk jaar zijn er vijf inloopmiddagen voor ouders en schoolverlaters van de basisschool. Zij kunnen dan een kijkje nemen in de school op het moment dat die volop operationeel en actief is.

Onze school heeft sinds 2003-2004 een bescheiden daling van 400 naar 350 leerlingen in de Techniek meegemaakt. Uitgaande van het regionaal dalende leerlingenaanbod en het landelijke imago-probleem van techniek hebben wij met de geringe daling toch goede zaken gedaan. De verhouding BBL - KBL is 75% - 25%. We zijn een school met veel leerlingen op het laagste niveau van het vmbo: 60% van de BBL-ers is als LWOO geïndiceerd. Door een gedreven aanpak worden prima (examen-) resultaten geboekt binnen techniek en aanverwante vakken.

Instroombevorderende acties voor de toekomst:

- Primair onderwijs: plannen voor het verzorgen van technieklessen op de basisschool. In een werkgroep met onze docenten en een aantal basisscholen worden programma's afgestemd en ideeën uitgewisseld.
- Onderbouw: meer accenten gericht op keuzes in de bovenbouw: "kunst- en cultuurklassen", "Technologie- of Exacte Vakkenklas".
- Nadrukkelijk samenwerken met Zorg en Welzijn, verwerkt in een Masterplan. Aanbod van: intersectoraal Technologie en Dienstverlening, intrasectoraal Uiterlijke Verzorging. Daarmee wordt een link gelegd tussen Techniek en Zorg/Welzijn met als doel ook meer meisjes te interesseren.

Het bedrag van € 60.000 wordt als volgt aangewend:

- Het bedrag van € 60.000 wordt ingezet voor instroombevorderende activiteiten zoals hiervoor genoemd. Ook willen we activiteiten en goede doelen in het basisonderwijs adopteren: menskracht, gereedschappen en machines zijn hiervoor nodig.

Tips voor collega's

- Techniek biedt een fantastische toekomst, voor zowel de leerling als de docent. Zorg dat dit zo blijft door vast te houden aan het goede, maar ook tijdig en in goede samenwerking met belangrijke partijen uitdagingen en kansen te grijpen!

Pontes Lyceum, Goes

Docent: M. De Haas

Bergweg 14

4461 NB GOES

T (0113) 212 930

E m.dehaas@gllb.nl

Leerlingenopbouw in de sector techniek in de jaren 2003 t/m 2007-2008

Het bedrijfsleven verzorgt stages voor leerlingen en voor docenten en komt regelmatig gastlessen geven aansluitend bij onderwerpen die op dat moment aan de orde zijn. Af en toe maken we ook echte producten voor ideële projecten. Zo is er onlangs een nieuwe deur gemaakt voor een molen. In het positieve artikel in de krant werd ook de houthandel en het bedrijf waarvan het beslag afkomstig was genoemd. Daar kunnen bij wijze van spreken geen 10 overleggen tegenop. Maar uiteraard doen we dat ook: er is regelmatig overleg met zowel bouwbedrijven, interieurbouw als een schildersbedrijf.

Onze directie profileert actief de samenwerking tussen school en bedrijven, bieden faciliteiten voor gastlessen en het verzorgen van technieklessen op basisscholen. Verder krijgen we voldoende ruimte om deel te nemen aan bedrijfsbezoeken, platformbijeenkomsten en (regionale) beroepenwedstrijden, zoals Skills Talents.

M. de Haas is zelf nog maar kort werkzaam op het Pontes Lyceum: "toen ik voor het eerst binnenkwam op de Bergweg viel mij gelijk op dat deze school en de bouwtechniek afdeling een hele frisse en opgeruimde uitstraling heeft. Mooie werkruimten, goed gereedschap, nieuwe en goede machines. Het mooiste aan mijn baan is dat ik pubers zie groeien naar volwassen mannen en die, wanneer ze de school verlaten, klaar zijn voor de maatschappij. Ze hebben een ambacht in de vingers waar veel vraag naar is en mogen trots zijn op wat ze inmiddels kunnen! Dat, gecombineerd met fijne collega's die mij de ruimte bieden om te groeien, zorgen ervoor dat ik hier met veel plezier werk".

Schooljaar	Aantal Techniek leerlingen	Aantal Bouwtechniek leerlingen
2003-2004	140	32
2004-2005	138	27
2005-2006	170	20
2006-2007	172	23
2007-2008	164	37

Succesfactoren die hebben geleid tot instroomverhoging.

- **Organisatie:** door invoering van lessen PSO in de onderbouw laten we leerlingen al vroeg kennismaken met de afdeling Bouwtechniek. We benadrukken alle aspecten: niet alleen de leuke, maar ook de minder leuke kanten van het werken in de bouw. Maar vooral dat er veel vraag is naar vakmensen met een goed salaris.
- **Promotie:** van leuke activiteiten worden fotoreportages gemaakt en opgehangen in de school, zodat leerlingen in de onderbouw kunnen zien wat we doen. Er worden projecten gedaan, soms tegen vergoeding. Met de opbrengst worden leuke uitjes verzorgd, zoals excursies naar bedrijven (ruwbouw, meubel maken, afbouw, restauratie, etc.). Ook doen wij als school mee aan "Ride for the Roses": docenten en leerlingen fietsen 100 kilometer voor het Wilhelmina Kankerfonds.
- **Bewust bezig zijn met een positief leerklimaat.** Dit vaak in de vorm van klassengesprekken, die gaan over zaken die wel en niet goed gaan. Vaak hebben deze gesprekken als doel het samenwerken te verbeteren en de goede sfeer in de groep goed te houden.
- Een stimulerend leslokaal, met goede machines en gereedschappen die ook in de bouwpraktijk gebruikt worden.

Instroombevorderende acties voor de toekomst:

- **Primair onderwijs:** wij laten leerlingen helpen bij lessen Techniek op de basisschool. We verzorgen voorlichting op de basisschool met het Ontdekkasteel: een soort kast waarin de basisschoolleerling Techniek kan ontdekken.
- **Onderbouw: cultuurlessen Bouwtechniek:** er is gezocht naar een nieuwe manier van Technieklussen die beter aansluiten bij de leerling. Daarbij moet hard

gewerkt worden, maar er is zeker ruimte voor ontspanning. De leerling krijgt veel eigen verantwoordelijkheid. Tijdens de lessen mag hij / zij zelf bepalen wanneer de theorie gedaan wordt. Uiteraard ligt bij onze lessen de nadruk op praktijk.

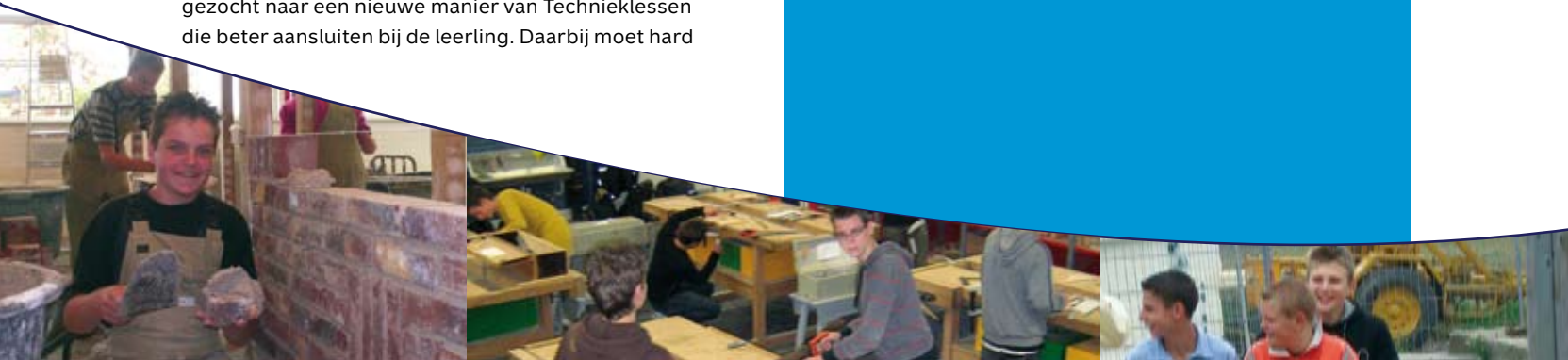
Het bedrag van € 60.000 wordt als volgt aangewend:

- Nieuwe handgereedschappen voor timmeren, met selen en fijnhout. Bijvoorbeeld: dominofreesmachine, stofzuigers, schuurmachines.
- Beitelblokken voor pennenbank en freesmachine die gangbaar zijn voor moderne kozijnen en ramen.
- Computer voor het beheer van het magazijn, planning en uitlenen van gereedschap.
- Videocamera om bijvoorbeeld de leerlingen te volgen tijdens de stage.

Tips voor collega's

- **Zorg voor een positief leerklimaat.** Laat de leerlingen meemaken hoe het voelt om trots te zijn op hun vak. De bouwwereld is een wereld waarin hard gewerkt wordt en die duidelijk en gezellig is. Dit sluit perfect aan bij onze leerlingen.

CSG Reggesteyn, vestiging Rijssen
 Unitleider vmbo Bovenbouw: H. Luiten
 De Cattelaar 2
 7461 PK Rijssen
 T (0548) 533 800 / 533 821
 E P.lowik@reggesteyn.nl

Leerlingenopbouw in de sector techniek in de jaren 2003 t/m 2007-2008

Zowel voor Bouwtechniek als Metaaltechniek heeft Rijssen een samenwerkingsverband met het bedrijfsleven en het vervolgonderwijs. Voor Bouwtechniek is dit het OCT (onderwijscentrum Twente) en het ROC van Twente. Na afloop van de opleiding komen leerlingen in dienst van het samenwerkingsverband en worden 'gedetacheerd' bij bedrijven. Na twee jaar hebben ze een harde werkgelegenheidgarantie. We hebben als school ook regelmatig contact met de Regionale werkgevers organisatie, onder andere op het vlak van doorgaande leer- en zorglijnen en stageplekken. Deze club van werkgevers heeft ook fors gesponsord bij de recente nieuwbouw en inrichting. Elk jaar halen we de werkgevers een paar keer de school binnen in het kader van (jaar-)vergaderingen of een andere activiteit, en voorzien ze van 'een natje en een droogje' in het kader van relatiebeheer.

H. Luiten van Reggesteyn: "ik ben met name enthousiast om op Reggesteyn te werken omdat er samen met bedrijfsleven en vervolgonderwijs heel veel mogelijk is in het kader van opleiden van onze leerlingen. Goed en gedegen relatiebeheer opent deuren die anders gesloten blijven. We spreken elkaar aan op onze sterke punten en daar is de leerling bij gediend. De directie van Reggesteyn onderschrijft dit door te investeren in vernieuwingen en ook door docenten veel mogelijkheden te bieden voor relatiebeheer, scholing, bijwonen van Platform bijeenkomsten, studiedagen, etc. Het gevolg is uiteraard dat er eisen gesteld worden aan de kwaliteit en organisatie van het onderwijs. Een doorlopende leer- en zorglijn heeft daarbij prioriteit".

Schooljaar	Aantal bbl leerlingen Techniek en Bouw		Aantal kbl leerlingen Techniek en Bouw	
2003-2004	T 38	B 26	T 21	B 16
2004-2005	T 39	B 28	T 23	B 15
2005-2006	T 49	B 36	T 18	B 12
2006-2007	T 53	B 40	T 21	B 14
2007-2008	T 55	B 41	T 24	B 15

Succesfactoren die hebben geleid tot instroomverhoging.

- Goede contacten met de basisscholen, aanbieden van techniekkasten, promotie ter aanvulling op de kisten en scholing voor techniekdocenten van basisscholen.
- Doe-dagen voor basisschool leerlingen en inzetten van ambassadeurs voor de Techniek.
- Goede samenwerking met bedrijfsleven: stage, bedrijfsbezoeken en gastlessen.
- Goede samenwerking met samenwerkingsverbanden Bouwtechniek en Metaaltechniek (vervolgopleiding niveau 2 mbo). Dit levert leerlingen een 2-jarig dienstverband op bij een samenwerkingsverband en op termijn een baangarantie.
- Forse sponsorgelden en materialen (machines, ed.) van het bedrijfsleven.
- PSO lessen constant geactualiseerd met de nadruk op bedrijfsbezoeken.
- Er is een speciale Techniekcoach aangesteld die met leerlingen in gesprek gaat over de toekomstmogelijkheden in de Techniek.
- Nieuwe opzet (digitale methode – Leerwerkhuis) voor de Bouwtechniek.
- Deelname aan vakcollege.
- Bijscholing van docenten.
- Realisatie van het Technasium: techniek ontwikkelen, creëren en ontwerpen voor havo en vwo leerlingen

Instroombevorderende acties voor de toekomst:

- Primair onderwijs: nog meer acties door docenten in het ondersteunen van basisscholen en het halen van leerlingen naar de Techniekafdelingen van onze school. Goede voorlichting over beroepsbeelden, gastlessen en organisatie van bedrijfsbezoeken.
- Onderbouw: energie richten op de realisering (instroom) in het vakcollege. Groter aantal lessen

besteden aan gerichte techniek: ontwerpen, experimenteren en creëren. Techniekcoach inzetten bij de keuzeprocessen. Techniekambassadeurs inschakelen. PSO lessen actualiseren en spannend houden.

- Ouders: (moeders) betrekken bij het keuzeproces, (proef)lessen op school laten bijwonen. Voorlichting over beroepen en excursies.
- Bedrijfsleven: stage intensiveren: op roostervrije momenten draaien onze leerlingen al veel mee in de bedrijven. Bedrijven betrekken bij ontwikkelingen, inrichting en examinering.

Het bedrag van € 60.000 wordt als volgt aangewend:

- Het op peil houden van de outillage binnen de afdelingen en het verder ontwikkelen van Techniek voor GL, TL en Technasium.

Tips voor collega's

- Bouw warme contacten op met het vervolgonderwijs en het bedrijfsleven.
- Doe aan relatiebeheer, creëer samenwerkingsverbanden.
- Motiveer en activeer de docenten.

Sondervick College

Docent: M. van der Heijden

Knegselseweg 30

5504 NC Veldhoven

T (040) 230 94 44

E MHeijden@sondervick.nl

Leerlingenopbouw in de sector techniek in de jaren 2003 t/m 2007-2008

We gaan de samenwerking met het bedrijfsleven versterken door leerlingen te laten leren in de bedrijven. Daar leren ze specifieke vaardigheden, zoals werken met zelfverdichtende beton, plaatsen van scheidingswanden, isolatieglas en systeemplafonds. Voor niveau 1 leerlingen zoeken we gespecialiseerde bedrijven uit, zodat ze het assistent diploma kunnen halen. Onze afdeling werkt samen met een woningstichting om straatmaken projectmatig en levensecht uit te voeren (zie foto, dit jaar was een proefjaar). In 2010 organiseren we de finale van de metselwedstrijd met werkstukken voor en door leerlingen. Leerlingen van andere techniekafdelingen gaan we een lintstage aanbieden om bijvoorbeeld datacommunicatie, netwerken, beveiliging en computer uitlezen (bij voertuigtechniek) aan te leren.

M. van der Heijden van het Sondervick College:

"ik werk graag op deze school omdat de schoolleiding meewerkt en meedenkt om vernieuwingen tot stand te brengen; verschillende invullingen per afdeling is geen probleem als het de leerlingen ten goede komt. Om bij de nieuwbouw onze wensen voor een werkbaar bouwplein te realiseren, is de inrichting in samenwerking met de architect gedaan. Lesuitval blijft tot een minimum beperkt, omdat leerlingen vrijwel altijd op het bouwplein terecht kunnen. Daarvoor zorgen we met een goede groep enthousiaste docenten en onderwijsassistenten. Zij zetten er de schouders onder en steunen elkaar!"

Schooljaar	Aantal BBL leerlingen	Aantal KBL leerlingen
2003-2004	67	35
2004-2005	68	37
2005-2006	69	40
2006-2007	63	48
2007-2008	82	41

Succesfactoren die hebben geleid tot instroom verhoging.

- Aanbieden van passend onderwijs voor elke leerling: KBL bouwbreed, BBL gedifferentieerd, LWT, leerlingen met certificaten en Roma kinderen. We werken daar waar mogelijk in projectvorm, ook samen met bedrijven buiten de school. We gaan aansluitend bij een project op excursie of nodigen een gastdocent uit. We nodigen ouders uit om de metselprojecten op school te komen bekijken. We leggen de eerste steen van onze "trekkershutten" samen met de ouders en de adoptiegroep.
- We hebben een brede adoptiegroep van aannemers, interieurbedrijven en afwerkingsbedrijven die veel materialen sponsoren en excursies verzorgen. Bij autotechniek leveren bedrijven om de paar maanden een nieuwe, een occasion en een auto om aan te sleutelen af. Zo blijven leerlingen up to date.
- Onderbouwleerlingen volgen technieklessen op de pleinen bij de bovenbouw. De afsluiting van PSO vindt buiten school plaats in samenwerking met Fundeon. De leerlingen havo en vwo maken hun geïntegreerde opdracht (skelster) in samenwerking met de afdeling autotechniek.
- Basisschoolleerlingen komen naar onze school om techniek te proeven. Tijdens de Open Dag worden leerlingen uitgedaagd actief aan de slag te gaan: er worden prijzen verloot.
- We hebben een nieuwe school met een geweldige uitstraling.

Instroombevorderende acties voor de toekomst:

- Primair onderwijs: meer kinderen de mogelijkheid bieden om op onze school lessen te volgen. Daarvoor zijn vrijwilligers aangetrokken.
- Onderbouw: integratie verbeteren door werkstukken uit leerjaar 3 in het 2e jaar aan te bieden.
- Ouders: actief blijven benaderen.
- Bedrijfsleven: daar waar mogelijk uitbreiden.

Het bedrag van € 60.000 wordt als volgt aangewend:

- Projecten om instroombevorderende acties voor met name GL te verbeteren.
- Meer vrijwilligers aantrekken, concretiseren met techniekdocenten, ook uit de onderbouw.

Tips voor collega's

- Blijf actief en schuw veranderingen en verbeteringen niet, ook al kost dat moeite. Leerlingen moeten het gevoel hebben dat ze gewaardeerd worden en dat ze moeten werken om een goede vakman/vrouw te worden met een goed perspectief.

Sterrencollege Haarlem

Docent: André van Zon,

Albert Blankensteijn

Verspronckweg 150

2023 BP Haarlem

T (023) 541 51 50

E A.Blankesteijn@sterrencollegeaarlem.nl

Leerlingenopbouw in de sector techniek in de jaren 2003 t/m 2007-2008

Onze leerlingen kunnen prima terecht bij bedrijven voor een stage: we hebben maar liefst ruim 140 adressen waar leerlingen geplaatst kunnen worden. Tevens zijn wij een adoptieschool van 8 middelgrote bouwbedrijven. Met vertegenwoordigers van het lokale bedrijfsleven overleggen we twee keer per jaar. Ons streven is om deze contacten te continueren en daar waar het kan te intensiveren.

Albert Blankensteijn is enthousiast om op het Sterrencollege te werken: "het enthousiasme is te verklaren uit het feit dat we 2 docenten Bouwtechniek hebben die inmiddels meer dan 25 jaar aan de school verbonden zijn. Zelf ben ik in 1998 begonnen. Ik vind sfeer en een prettige onderlinge samenwerking essentieel. Dat gevoel heb ik hier. De directie geeft ons als grootste afdeling van de school heel veel ruimte om ons te ontwikkelen. Niet alleen in woorden, maar ook in financiële daden. De inrichting van de lokalen is netjes en we hebben een goed en modern machinepark".

Schooljaar	Aantal BBL leerlingen	Aantal KBL leerlingen
2003-2004	89	35
2004-2005	76	30
2005-2006	73	26
2006-2007	74	36
2007-2008	122	45

Succesfactoren die hebben geleid tot instroom verhoging.

- De afdelingen hebben zich kunnen profileren door een betere outillage.
- Er zijn grote investeringen gedaan.
- De Open Dagen zijn aantrekkelijker gemaakt.

Instroombevorderende acties voor de toekomst:

- Primair onderwijs: doe-dagen en voorlichting.
- Onderbouw: PSO en workshops.
- Ouders: restaurantdagen, klusjes doen voor ouders, cursussen voor ouders.
- Bedrijfsleven: daar waar mogelijk intensiveren en uitbreiden van bestaande contacten.

Het bedrag van € 60.000 wordt als volgt aangewend:

- Outillage, profileren en een grotere deelname aan projecten, zoals Skills Talents.

Tips voor collega's

- Zorg ervoor dat de Techniekafdeling "zichtbaar in de school" is.

Waardenborch

Docent: P. Wigman

Haarstraat 14

7451 CZ Holten

T (0548) 378 383

E wmn@waardenborch.nl

Leerlingenopbouw in de sector techniek in de jaren 2003 t/m 2007-2008

Wij hebben goede contacten met het bedrijfsleven. Dat begint al in het tweede leerjaar: bedrijven laten op onze techniekdagen aan 2e-klassers zien wat techniek inhoudt. Leerlingen kunnen daarbij zelf actief bezig zijn. Voor de tweede klas willen we ook gaan werken met ambassadeurs. In de derde klas gaan leerlingen twee weken op stage en in de vierde klas krijgen ze een lintstage van 1 dag in de week gedurende 20 weken. Daarnaast organiseren we regelmatig excursies naar bedrijven. Op onze "toekomstmarkt" kunnen leerlingen horen hoe het er op het mbo, hbo en WO aan toe gaat.

Om de bedrijven te informeren hoe er op onze school gewerkt wordt, organiseren we specifiek voor techniek een avond waarvoor onze stagebedrijven worden uitgenodigd. Naast een presentatie discussiëren we het hen of onze werkwijze in lijn is met het bedrijfsleven.

P. Wigman Waardenborch: "het enthousiasme om op deze school te werken, komt deels uit mij zelf. Maar daarnaast krijgen we als team genoeg vrijheid om nieuwe dingen te ontwikkelen. Die ruimte is erg belangrijk geweest. Hierdoor mochten we experimenteren en ook fouten maken. Dat gaf vooruitgang in het proces. In het begin hebben we daarbij ondersteuning gehad van het SLO. Deze expertise heeft een flinke boost gegeven. Ook nu nog, na 5 jaar nieuw beleid binnen (poly-) techniek, zijn er veel verbeterpunten. De steun van de schoolleiding die we daarbij krijgen is voor ons van groot belang".

Schooljaar	Aantal BBL leerlingen	Aantal KBL leerlingen
2003-2004	17	31
2004-2005	42	57
2005-2006	35	62
2006-2007	26	73
2007-2008	32	59

Succesfactoren die hebben geleid tot instroomverhoging.

- Het aanbieden van polytechniek.
- Het leerproces is omgedraaid: leerlingen werken van groot naar klein, er is een totaalaanpak en "just in time"-leren.
- Bedrijfsmatig werken volgens een vast stappenplan van klantgesprek tot oplevering.
- Meer stage in leerjaar 3 en 4.
- Vakintegratie van voornamelijk PSO.

Instroombevorderende acties voor de toekomst:

- Primair onderwijs: meer overleg en samenwerking in het aanbieden van technieklessen. Leerlingen meer vertrouwd maken met Techniek.
- Onderbouw: verdere uitbreiding van PSO, excursies naar bedrijfsleven.
- Ouders: geven van gastlessen door ouders.
- Bedrijfsleven: meer afstemming op het gebied van de "manier van werken", stage / beroepspraktijkvorming en het presenteren van bedrijven in de school middels een toekomstmarkt.

Het bedrag van € 60.000 wordt als volgt aangewend:

- De uitstraling van onze technieklokalen kan een face-lift gebruiken: dit is heel belangrijk, ook voor de werksfeer!

Tips voor collega's

- Verander de didactiek naar een "hele taak benadering", waarbij de leerling werkt voor een opdrachtgever, een klant.

Colofon

Dit boekje is een uitgave van

Platform vmbo Bouwtechniek
Platform Bèta Techniek

Datum: 4 juni 2008

Redactieadres

Werkgroep Communicatie Platform vmbo Bouwtechniek
p/a Fundeon, Hannie Uiterwaal
Postbus 440
3840 AK Harderwijk
Tel: (0341) 499 301

Redactie en coördinatie

Hannie Uiterwaal / h.uiterswaal@fundeon.nl
Cor de Ridder / corderidder@planet.nl
Wim Verhoog / wim.verhoog@wanadoo.nl

Grafische vormgeving

Living Presents, Harderwijk

Drukwerk

Veldwijk - van Loon, Waddinxveen

Copyright

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers. Dit presentatieboekje wordt tevens digitaal opgeslagen en geëxploiteerd. Alle auteurs van tekstbijdragen aan dit boekje worden geacht daarvan op de hoogte te zijn en daarmee in te stemmen.

